

Slutrapport för projektet "Tillsyn för uppfyllande av miljö kvalitetsnorm vid vattenförekomst"

Mål och syfte med projektet

Projektets syfte var att underlätta för tillsynsmyndigheterna att komma igång och bedriva tillsyn med målet att uppfylla miljö kvalitetsnormerna för vatten. Projektets mål var att testa olika metoder och utbyta erfarenheter så att tillsynen riktas mot att uppfylla miljö kvalitetsmål istället för mot olika branscher.

Projektgrupp

Länsstyrelsen, Camilla Fogenstad Sigefjord
Linköpings kommun, Anna-Stina Påledal
Norrköpings kommun, Hannes Wern

Deltagande kommuner

Kinda, Linköping, Norrköping, Söderköping/Valdemarsvik, Vadstena och Ödeshög.

Genomförande

Projektgruppen har träffats vid fyra tillfällen under året för att planera och genomföra projektet, bland annat för att ta fram tillsynsvägledningmaterial och förbereda uppstartsmöte.

Vid uppstartsmötet på Länsstyrelsen, den 30 mars 2017, presenterades projektet för deltagande kommuner och tillsynsmaterialet gick igenom. I samband med träffen genomfördes även en kortare utbildning.

Eftersom Vattenmyndigheterna anordnade två olika webb-utbildningar om VISS (Använda kartan i VISS och Hitta i VISS) under april månad hänvisade projektet till dessa istället för att genomföra en VISS-utbildning i egen regi. Vattenmyndigheternas VISS-utbildningar var inte kända vid detta projekts uppstart.

Projektets ursprungliga avsikt var även att i september bjuda in till ett möte om Weserdomen och dess påverkan på vårt arbete. Eftersom Vattenmyndigheterna bjudit in till och tillhandahåller en utbildning på Youtube om Weserdomen, som även visades i samband med Länsstyrelsen utbildningstillfällen om miljö kvalitetsnormer den 28 respektive den 30 mars 2017, fann projektet det överflödigt att genomföra en utbildning med samma innehåll då inget nytt framkommit.

Projektgruppen har under sommar och höst ställt frågor till deltagande kommuner om hur befintligt vägledningmaterial fungerat och om tillsyn har bedrivits utifrån projektets mål och syfte.

Kinda

Kommunen valde att genomföra tillsyn på vattenförekomsten Nimmern. Fokus har varit tillsyn kopplat till utsläpp av kväve och fosfor från jordbruk och hästhållning samt att tillförseln av växtskyddsmedel minskar. Kommunen valde bort tillsyn på enskilda avlopp inom området i syfte att säkerställa minskade utsläpp från enskilda avlopp.

Linköping

Kommunen valde att arbeta med vattenförekomsten Lillån (Kapellån-Spellinge). Utgångspunkten var att testa metoden istället för att genomföra extra tillsyn inom området. Miljöskydds- och hälsoskyddsgruppen på miljökontoret informerades om projektet och tre inspektörer ingick i miljökontorets interna arbetsgrupp. Inom vattenförekomsten finns framförallt jordbruk och enskilda avlopp varför fokus hamnade på dessa branscher. Tre lantbruk besöktes under projektperioden. Inför dessa besök togs ett följebrev fram, ”Hur påverkar du Lillåns vattenkvalitet?”, som skickades med det vanliga bokningsbrevet. Tillsynen på de enskilda avloppen genomfördes i enlighet med miljökontorets 10-årsplan 2017-2027. Miljökontoret är positiv till att genomföra tillsyn områdesvis, men anser att metoden behöver utvecklas ytterligare. Speciellt för t ex vattenförekomster som delas av två eller flera kommuner.

Norrköping

Kommunen valde att genomföra tillsyn på vattenförekomsten Torshagsån. Tre inspektörer har deltagit i projektet och hela miljöskyddsgruppen har informerats om projektet. En vattendragsvandring genomfördes med hela miljöskyddsgruppen för att informera om vattenförekomsten och dess skyddsvärden och vilka faktorer som påverkar den. På så vis kunde alla ha vattenförekomsten i åtanke vid tillsyn i närområdet. Möjliga riktade insatser har utformats. Dessa är tillsyn på dagvattenanläggningar vid väg E4 och i Åby samhälle, lantbrukstillsyn på närbelägen gård, tillsyn på en miljöfarlig verksamhet nära ån och informationsinsatser för att begränsa tillförsel av biltvättrester till dagvattennätet som avvattnas till vattendraget. Åtgärderna har det inte avsatts tid för i år.

Kommunen upplever att befintligt vägledningsmaterial har varit ett bra stöd vid planerandet av tillsynsåtgärder. Framtida utveckling av tillsynsvägledning från myndigheterna bör innefatta förbättrad möjlighet att läsa ut information ur VISS avseende halter, orsaker, problemhistorik mm för att tillsynsmyndigheten på ett bättre sätt ska kunna rikta sina insatser.

Söderköping/Valdemarsvik

Kommunen har inte haft möjlighet att genomföra någon riktad aktivitet i år men det kan vara intressant framöver. En del av den tillsyn som redan sker görs med syfte att förbättra vattendrag med problem, framförallt från övergödning. Kommunen är intresserad av nytt vägledande material.

Vadstena

Kommunen valde att inte genomföra specifik tillsyn kopplat till vattenförekomster utan ser att man gör det inom ramen för ordinarie tillsyn. Exempelvis vid tillsyn och krav på enskilda avlopp, tillsyn på lantbruk etc.

Ödeshög

Kommunen har inte kunnat prioritera projektet på grund av en ansträngd arbetssituation.

Reflektioner och slutsats

Sju av länets 13 kommuner har deltagit och fått del av projektets information och utbildningsmöjlighet även om inte alla deltagande kommuner haft möjlighet att testa tillsynsmetodiken i den egna kommunen. Ett fortsatt utvecklingsbehov finns gällande områdesvis tillsyn och det efterfrågas även ytterligare vägledningsmaterial från de centrala tillsynsvägledande myndigheterna.

Material som tagits fram inom projektet

- PPT från uppstartsmötet på Länsstyrelsen den 30 mars 2017
- MÖTA:s planeringsverktyg/guide
- Exempel på information/bilaga till bokningsbrev (Linköping)